

- ۱- در جملات زیر چه نوع سوری به کار رفته است؟ توضیح دهید.  
اغلب معلمان مرد هستند.  
حتی یک نفر هم نیامد.

« پاسخ »

سورهای غیراستاندارد  
اغلب معلمان مرد هستند. ← بعضی از معلمان مرد هستند.  
حتی یک نفر هم نیامد. ← هیچ کس نیامد.

- ۲- منظور از اهمال سور در مکالمات روزمره چیست؟ (با ذکر مثال)

« پاسخ »

گاهی در زبان طبیعی قوانین و مطالب علمی را بدون سور بیان می کنند. مثال: کسانی که بدون مجوز وارد محدود طرح ترافیک شوند، جریمه می شوند.

- ۳- در زبان طبیعی گاهی قوانین و مطالب علمی را بدون سور بیان می کنند. در این زمینه یک مثال بزنید.

« پاسخ »

آهن در اثر گرما منبسط می شود.

- ۴- وظیفه سور در قضیه، چیست؟

« پاسخ »

تعیین دامنه مصادیق موضوع

- ۵- در قضیه محصوره ..... ، مفهوم کلی است و سور قضیه ..... مصادیق موضوع را مشخص می کند.

« پاسخ »

۱- موضوع قضیه ۲- دامنه

- ۶- درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید.  
سور «هر» یا «هیچ» نشانه جزئی بودن قضیه است.

« پاسخ »

نادرست است. (۰/۲۵)

۷- درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید.  
هرگاه خبری بدون هیچ قید و شرطی بیان شود، آن قضیه را «حملی» می‌نامند.

« پاسخ »

درست است. (۰/۲۵)

۸- در قضیه‌ی مقابل، «موضوع» را تعیین کنید: «بهترین درس من، منطق است.»

« پاسخ »

منطق (۰/۲۵)

۹- جای خالی را با کلمه مناسب کامل کنید:  
در منطق به نشانه‌هایی که باعث می‌شوند دایره‌ی مصادیق مشخص شوند، ..... می‌گوییم.

« پاسخ »

سور (۰/۲۵)

۱۰- جای خالی را با کلمه مناسب کامل کنید:  
در قضیه‌ی محصوره، نشانه‌هایی که باعث می‌شوند دایره‌ی مصادیق مشخص شود، ..... نام دارند.

« پاسخ »

سور (۰/۲۵)

۱۱- درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید:  
در قضیه‌ی «مرکز استان فارس، شیراز است»، «شیراز» محمول است.

« پاسخ »

نادرست است. (۰/۲۵)

۱۲- در قضیه‌ی «پایتخت ایران تهران است» موضوع کدام است؟

« پاسخ »

تهران (۰/۲۵)

۱۳- درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید.  
قضیه‌ی حملی از جهت نسبت، به دو دسته‌ی «موجه» و «سالبه» تقسیم می‌شود.

« پاسخ »

درست (۰/۲۵)

۱۴- اقسام قیاس اقترانی را نام ببرید.

« پاسخ »

۱- حملی (۰/۲۵)      ۲- شرطی (۰/۲۵)

۱۵- یک قضیه‌ی «سالبه‌ی کلیه» مثال بزنید.

« پاسخ »

هیچ (۰/۲۵) موضوع محمول نیست. (۰/۲۵)

۱۶- مقدم و تالی اجزای قضیه‌ی ..... می‌باشند.

« پاسخ »

شرطی (یا شرطی متصل) (۰/۲۵)

۱۷- تعیین کنید عبارت زیر صحیح یا غلط است.  
محمول در قضیه‌ی حملی باید وصف و حالت موضوع باشد و حتماً باید بعد از موضوع قرار بگیرد.

« پاسخ »

غلط (۰/۲۵)

۱۸- «موضوع» را در قضیه‌ی مقابل، تعیین کنید: «پایتخت ایران، تهران است.»

« پاسخ »

تهران (۰/۲۵)

۱۹- اگر در قضیه‌ی حملی موضوع، یک شخص یا یک شیء یا یک مجموعه‌ی خاص باشد، به آن «.....» می‌گویند.

« پاسخ »

شخصیه (۰/۲۵)

۲۰- نوع هر قضیه و موضوع آن را مشخص کنید. توجه داشته باشید که برخی از این قضایا با این که محصوره هستند، «سور» آن‌ها ذکر نشده، شما، ابتدا سور آن‌ها را مشخص کنید و سپس جدول را تکمیل نمایید.

موضوع	نوع قضیه	قضیه
مثلاً	موجبه جزئیه	<b>نمونه:</b> بعضی مثلث‌ها، متساوی‌الاضلاع هستند. ۱- ابن سینا، فیلسوف و ریاضی‌دان بزرگ ایران است. ۲- این بیمار، خوب غذا نمی‌خورد. ۳- او با خوشحالی به کلاس آمد. ۴- هر انسانی با رفتار خود، سرنوشتی را رقم می‌زند. ۵- انسان عاقل برای پیشرفت از بعضی لذت‌ها می‌گذرد. ۶- هیچ انسانی مجبور و گناهکار آفریده نشده است. ۷- ظلم خوشایند نیست.
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

« پاسخ »

موضوع	نوع قضیه	قضیه
مثلاً	موجبه جزئیه	<b>نمونه:</b> بعضی مثلث‌ها، متساوی‌الاضلاع هستند. ۱- ابن سینا، فیلسوف و ریاضی‌دان بزرگ ایران است. ۲- این بیمار، خوب غذا نمی‌خورد. ۳- او با خوشحالی به کلاس آمد. ۴- هر انسانی با رفتار خود، سرنوشتی را رقم می‌زند. ۵- انسان عاقل برای پیشرفت از بعضی لذت‌ها می‌گذرد. ۶- هیچ انسانی مجبور و گناهکار آفریده نشده است. ۷- ظلم خوشایند نیست.
ابن سینا	شخصیه	.....
این بیمار	شخصیه	.....
او	شخصیه	.....
هر انسان	موجبه کلیه	.....
انسان عاقل	موجبه کلیه	.....
انسانی	سالبه کلیه	.....
ظلم	سالبه کلیه	.....

۲۱- در قضیه‌ی زیر، نوع قضیه (حملی یا شرطی) را مشخص کنید و اجزای قضیه را بنویسید.  
اگر نمی‌خواهید در امتحان نگران باشید، پس خوب درس بخوانید.

« پاسخ »

شرطی: خوب درس خواندن (مقدم) / در امتحان نگران نشدن (تالی)

۲۲- در قضیه‌ی زیر، نوع قضیه (حملی یا شرطی) را مشخص کنید و اجزای قضیه را بنویسید.  
اگر خوب درس بخوانید، آن‌گاه برای امتحان نباید نگران باشید.

« پاسخ »

شرطی: خوب درس خواندن (مقدم) / برای امتحان نباید نگران باشید. (تالی)

۲۳- در قضیه‌ی زیر، نوع قضیه (حملی یا شرطی) را مشخص کنید و اجزای قضیه را بنویسید.  
هر کشوری حق دارد منافع خود را از راه درست به دست آورد.

« پاسخ »

حملی: کشور (موضوع) / حق داشتن به دست آوردن منافع از راه درست (محمول)

۲۴- در قضیه‌ی زیر، نوع قضیه (حملی یا شرطی) را مشخص کنید و اجزای قضیه را بنویسید.  
هیچ عددی نیست که نتوان عدد بزرگ‌تری از آن فرض کرد.

« پاسخ »

حملی: عدد (موضوع) / قابل فرض بودن عدد بزرگ‌تر از آن (محمول)

۲۵- در قضیه‌ی زیر، نوع قضیه (حملی یا شرطی) را مشخص کنید و اجزای قضیه را بنویسید.  
منظومه‌ی شمسی ۹ سیاره دارد.

« پاسخ »

حملی: منظومه‌ی شمسی (موضوع) / دارای ۹ سیاره (محمول)

۲۶- در قضایای زیر، نوع قضیه (حملی یا شرطی) را مشخص کنید و اجزای قضیه را بنویسید.  
۱- هر کاری باید با برنامه‌ریزی همراه باشد.  
۲- اگر برنامه‌ریزی درستی در کار نباشد، موفقیت هم به دست نخواهد آمد.

« پاسخ »

۱- امری (جمله انشایی است).

۲- شرطی: برنامه‌ریزی درستی در کار نباشد. (مقدم) / موفقیت هم به دست نخواهد آمد. (تالی)

۲۷- در قضیه‌ی زیر، نوع قضیه (حملی یا شرطی) را مشخص کنید و اجزای قضیه را بنویسید.  
هر قضیه‌ای یا حملی است یا شرطی.

« پاسخ »

شرطی: در قضایای شرطی که از «یا» استفاده شود، تفاوتی بین دو جمله‌ی مقدم و تالی نیست.

۲۸- در قضیه‌ی زیر، نوع قضیه (حملی یا شرطی) را مشخص کنید و اجزای قضیه را بنویسید.  
یکی از بزرگ‌ترین عارفان ایران‌زمین حافظ شیرازی است.

« پاسخ »

حملی: حافظ شیرازی (موضوع) / یکی از بزرگ‌ترین عارفان ایران‌زمین (محمول)

۲۹- در قضیه‌ی زیر، نوع قضیه (حملی یا شرطی) را مشخص کنید و اجزای قضیه را بنویسید.  
آهن و مس از فلزات پرمصرف هستند.

« پاسخ »

حملی: آهن و مس (موضوع) / از فلزات پرمصرف (محمول)

۳۰- قیاس اقترانی به دو قسم ..... و ..... تقسیم می‌شود.

« پاسخ »

حملی (۰/۲۵) - شرطی (۰/۲۵)

۳۱- صحیح یا غلط بودن عبارت زیر را تعیین کنید.  
وجه تسمیه‌ی قضایای شرطی متصل این است که نوعی وابستگی میان اجزاء آن برقرار است.

« پاسخ »

صحیح (۰/۲۵)

۳۲- درستی یا نادرستی عبارت زیر را تعیین کنید.  
اگر موضوع قضیه‌ی ای شخص باشد به آن «شخصیه» می‌گویند، مانند: ایرانی وطن دوست است.

« پاسخ »

غلط (۰/۲۵)

۳۳- در قضیه‌ی «نویسنده‌ی کتاب بوستان، سعدی است» موضوع را مشخص نمایید.

« پاسخ »

سعدی (۰/۲۵)

۳۴- درستی و نادرستی عبارت زیر را تعیین کنید.  
قضیه‌ی «ایران از کشورهای آسیایی است» یک قضیه‌ی «شخصیه» است.

« پاسخ »

درست است. (۰/۲۵)

۳۵- در قضیه‌ی حملی ذیل «موضوع» را مشخص نمایید:

«بزرگ‌ترین شهر مذهبی ایران، مشهد است.»

**« پاسخ »**

مشهد (۰/۲۵)

۳۶- تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام غلط می‌باشد؟

قضیه‌ی «بسیجیان سلحشور ایران، در طول دفاع مقدس، شجاعانه از میهن اسلامی دفاع کردند»، شخصیّه می‌باشد.

**« پاسخ »**

ص (۰/۲۵)

۳۷- منظور از «کمیت» و «کیفیت» قضیه چیست؟

**« پاسخ »**

هر قضیه محصوره یا کلیه است یا جزئیه و نیز یا موجه است یا سالبه، کلیت و جزئیت را کم یا کمیت قضیه و ایجاب و سلب را کیف یا کیفیت قضیه نامند. قبل از موضوع قضایای کلیه، کلماتی از قبل همه، هر، هیچ قرار می‌گیرد و قبل از موضوع قضایای جزئیه کلماتی از قبیل برخی، بعضی، تعدادی... قرار می‌گیرد.

۳۸- اقسام قضیه محصوره را نام ببرید.

**« پاسخ »**

قضیه محصوره چهار قسم است.

۱- موجه کلیه      ۲- سالبه کلیه      ۳- موجه جزئیه      ۴- سالبه جزئیه

۳۹- قضیه‌ی محصوره یا مسوره را با ذکر مثال تعریف کنید.

**« پاسخ »**

قضیه‌ای است که در آن حکم بر افراد موضوع شده و کمیت آن افراد نیز تصریح شده است یعنی گوینده تصریح کرده است که آیا مرادش همه‌ی افراد موضوع است یا برخی از آنها. مانند: بعضی فلزات اکسیده نمی‌شوند.

۴۰- موضوع، محمول، رابطه را با ذکر مثال تعریف کنید.

**« پاسخ »**

موضوع، جزئی از قضیه است که چیزی را به آن نسبت می‌دهیم یا چیزی را از آن سلب می‌کنیم. محمول، آن جزء از قضیه است که به موضوع نسبت داده می‌شود.  
رابطه: فعلی است که موجب ارتباط بین محمول و موضوع می‌شود بدین ترتیب که محمول را به موضوع نسبت می‌دهد یا از آن سلب می‌کند.

زمین	کروی	است
موضوع	محمول	رابطه (= نسبت حکمی)
مسندالیه	مسند	رابطه

۴۱- قضیه شرطی را با ذکر مثال تعریف کنید.

**« پاسخ »**

قضیه شرطی قضیه‌ای است که در آن حکم به ثبوت یا سلب نسبتی کرده باشیم به شرط تحقق نسبتی دیگر. مثال: «اگر باران ببارد هوا لطیف می‌شود»

۴۲- قضیه حملی را با ذکر مثال تعریف کنید.

**« پاسخ »**

قضیه حملی، قضیه‌ای است که در آن چیزی را بدون هیچ شرطی به چیز دیگر اسناد داده باشند، مانند «احمد رستگار است»- «امروز هوا بسیار لطیف است»

۴۳- جواب هریک از سؤال‌های ذیل کدام یک از قضایای محصوره (الف: موجبه ی کلیه، ب: سالبه ی کلیه، ج: موجبه ی جزئیه و د: سالبه ی جزئیه) است.

۱. عکس موجبه ی کلیه
۲. عکس سالبه ی کلیه
۳. عکس موجبه ی جزئیه
۴. نقیض موجبه ی کلیه
۵. نقیض سالبه ی کلیه
۶. نقیض موجبه ی جزئیه
۷. نقیض سالبه ی جزئیه
۸. متضاد موجبه ی کلیه
۹. متضاد سالبه ی کلیه

« پاسخ »

۱. عکس موجبه ی کلیه  ← موجبه ی جزئیه (ج)
۲. عکس سالبه ی کلیه  ← سالبه ی کلیه (ب)
۳. عکس موجبه ی جزئیه  ← موجبه ی جزئیه (ج)
۴. نقیض موجبه ی کلیه  ← سالبه ی جزئیه (د)
۵. نقیض سالبه ی کلیه  ← موجبه ی جزئیه (ج)
۶. نقیض موجبه ی جزئیه  ← سالبه ی کلیه (ب)
۷. نقیض سالبه ی جزئیه  ← موجبه ی کلیه (الف)
۸. متضاد موجبه ی کلیه  ← سالبه ی کلیه (ب)
۹. متضاد سالبه ی کلیه  ← موجبه ی کلیه (الف)

۴۴- در قضیه ی شرطی متصل، جزء اول را ... و جزء دوم را ... می نامند.

« پاسخ »

مقدم - تالی

۴۵- لفظی که در قضیه ی محصوره دلالت بر کمیت دارد،... نامیده می شود.

« پاسخ »

سور

۴۶- قضیه گفتاری است که احتمال ... در آن می رود.

« پاسخ »

صدق و کذب

۴۷- در هر قضیه، آن جزء که چیزی را برایش اثبات یا از آن سلب می‌کنیم ... و آنچه به جزء دیگر اسناد داده می‌شود ... نام دارد.

« پاسخ »

موضوع - محمول

جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید:  
(مقدم، محمول، قضیه، سور، صدق و کذب، موضوع، تالی)

۴۸- مرکب تام خبیری در منطق ... نامیده می‌شود.

« پاسخ »

قضیه

۴۹- با کشیدن خط بین دو مربع سور هر یک از انواع قضیه‌ی محصوره را مشخص کنید.

- |                               |                                       |
|-------------------------------|---------------------------------------|
| <input type="checkbox"/> برخی | <input type="checkbox"/> موجهی کلیه   |
| <input type="checkbox"/> هر   | <input type="checkbox"/> سالبه‌ی کلیه |
| <input type="checkbox"/> هیچ  | <input type="checkbox"/> موجهی جزئی   |
|                               | <input type="checkbox"/> سالبه‌ی جزئی |

« پاسخ »

با  
برخی ← سالبه‌ی جزئی یا موجهی جزئی  
هر ← موجهی کلیه  
هیچ ← سالبه‌ی کلیه

۵۰- کدام قضیه محصوره شمرده می‌شود؟

- (۱) کتاب‌های این قفسه بیست هزار تومان‌اند.  
(۲) کتاب‌های این قفسه بیست جلد هستند.  
(۳) کتاب‌های این قفسه موضوع مشترکی دارند.  
(۴) کتاب‌های این قفسه همگی یک عنوان دارند.

### « پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تشخیص قضایای شخصیه از محصوره در بسیاری از مواقع دشوار است. دو راه برای تشخیص قضایای محصوره وجود دارد که باید هر دو راه را با هم بررسی کرد تا به نتیجه رسید. اول اینکه موضوع قضایای محصوره، مفاهیم کلی و موضوع قضایای شخصیه، مفاهیم جزئی است، امام موضوع قضایای موردنظر، مفهوم کلی است (کتاب‌های این قفسه). پس در نگاه اول، همه‌ی قضایای باید محصوره باشند، اما با توجه به صورت سؤال می‌دانیم که فقط یکی از آنها محاصره است. راه دوم این است که ببینیم آیا محمول، بر تک‌تک مصادیق موضوع، به صورت فردی نیز حمل می‌شود یا خیر. اگر حمل شود، قضیه محصوره و اگر حمل نشود، قضیه شخصیه است. گزینه‌ی ۱: «کتاب اول بیست هزار تومان است»، «کتاب دوم بیست هزار تومان است»، «کتاب ... بیست هزار تومان است»: پس محمول بر تک‌تک مصادیق به صورت فردی و جداگانه نیز حمل می‌شود. بنابراین، قضیه محصوره است. گزینه‌ی ۲: «کتاب اول بیست جلد کتاب است»!!! پس نمی‌شود محمول را بر تک‌تک مصادیق موضوع حمل کرد و قضیه شخصیه است. گزینه‌ی ۳: «کتاب اول موضوع مشترکی دارد»!!! پس نمی‌شود محمول را بر تک‌تک مصادیق موضوع حمل کرد و قضیه شخصیه است. گزینه‌ی ۴: «کتاب اول همگی یک عنوان دارد»!!! پس نمی‌شود محمول را بر تک‌تک مصادیق موضوع حمل کرد و قضیه شخصیه است. تذکر: مفهوم «کتاب‌های این قفسه» را که کلی است نباید با مفهوم «این کتاب‌ها» که دارای اسم اشاره و جزئی است اشتباه کرد.

۵۱- درباره‌ی قضیه‌ی «به‌خدا اگر این بازیکن بازی کرده باشد» می‌توانیم بگوییم ..... است.

- (۱) حملی و شخصیه (۲) منفصل حقیقی (۳) شرطی متصل (۴) حملی و محصوره

### « پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. لفظ «اگر» در این قضیه نباید ما را فریب دهد، زیرا معناب شرط ندارد و معنایش انکاری است. معنی قضیه این است: «این بازیکن به هیچ وجه بد بازی نکرده است». پس قضیه حملی است (رد گزینه‌های ۲ و ۳) و چون موضوع آن یک شخص خاص و جزئی است، پس از نوع شخصیه است (رد گزینه‌ی ۴).

۵۲- وقتی کسی تنها از روی حدس و گمان می‌گوید «خورشید به دور زمین می‌گردد»، جمله‌ای گفته است که:

- ۱) گرچه قضیه نیست، اما می‌تواند مقدمه‌ی استدلال باشد.
- ۲) گرچه مطابق واقع نیست، اما قضیه محسوب می‌شود.
- ۳) قضیه نیست، زیرا با واقعیت تطابق ندارد.
- ۴) قضیه است، زیرا با واقعیت تطابق دارد.

### « پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. جمله‌ی «خورشید به دور زمین می‌گردد» یک قضیه است، زیرا قابلیت صدق و کذب دارد و می‌تواند مطابق با واقعیت باشد یا نباشد (رد گزینه‌های ۱ و ۳). در واقع، مطابقت با واقعیت ملاک قضیه بودن نیست، بلکه امکان تطابق با واقعیت، ملاک قضیه نامیدن یک جمله است (رد گزینه‌ی ۴).

۵۳- ملاک تشخیص محمول از موضوع چیست؟

- ۱) موضوع اول جمله می‌آید.
- ۲) محمول تابع موضوع است.
- ۳) موضوع مستلزم محمول است.
- ۴) محمول وصف موضوع است.

### « پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اصطلاحات «تابع» و «مستلزم» مربوط به مقدم و تالی در قضایای شرطی هستند نه موضوع و محمول در قضایای حملی (رد گزینه‌های ۲ و ۳)، محمول وصف و حالت موضوع است نه تابع آن. در ضمن، جایگاه مفهوم در جمله ربطی به موضوع یا محمول بودن آن مفهوم ندارد (رد گزینه‌ی ۱).

۵۴- کدام قضایا به ترتیب، شخصیه و محصوره هستند؟

- ۱) خداوند قادر است - بعضی فیلسوف‌ها یونانی هستند.
- ۲) «فلسفه» ریشه‌ای یونانی دارد - دشمنان نابود شدند.
- ۳) علم مفید است - شریک خداوند موجود نیست.
- ۴) سقراط فیلسوف است - این کلاس تمیز است.

### « پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. هنگامی که لفظی داخل گیومه قرار بگیرد، جزئی می‌شود؛ پس قضیه‌ی «فلسفه» ریشه‌ای یونانی دارد، شخصیه است. قضیه‌ی «دشمنان نابود شدند» محصوره است؛ زیرا موضوع آن کلی است ولی بدون سور ذکر شده است.

- ۵۵- کدام جمله، قابلیت صادق یا کاذب بودن را دارد؟  
(۱) درباره‌ی صادق بودن این جمله مطمئن هستید.  
(۲) امروز بعد از درس، در کلاس بمانید.  
(۳) اسید، کاغذ تورنسل را به رنگ آبی درمی‌آورد.  
(۴) کاش تو را دیروز می‌دیدم.

### « پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. فقط جملات خبری قابلیت صادق یا کاذب بودن را دارند. جملات انشائی که خبری از عالم خارج نمی‌دهند قابلیت صادق و کاذب بودن را ندارند. جملات انشائی مانند: امر، نهی، تمنی، پرسشی.

- ۵۶- کدام عبارت درباره‌ی قضیه‌ی «مشتري در منظومه‌ی شمسی قرار دارد» درست است؟  
(۱) موجه کلی است (۲) شخصیه‌ی موجهه است (۳) موجهه‌ی جزئی است (۴) فاقد معنی یا کاذب است

### « پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. موضوع قضیه در عبارت داده شده «مشتري» است که اسم کره‌ی خاصی است و بنابراین قضیه شخصیه و موجهه است.

- ۵۷- کدام عبارت قضیه است؟  
(۱) تا هوا تر و تازه است، خودت را برسان  
(۲) دل در این پیرزن عشوه‌گر دهر میند  
(۳) در میان آنان فقط من بودم که دو دل و سر در گریبان بودم  
(۴) هرگز اندیشیده‌ای که از کجا آمده‌ای و به کجا می‌روی

### « پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. قضیه جمله‌ای است که می‌توان آن را به صدق و کذب متصف ساخت و از میان عبارت داده شده، فقط عبارت گزینه‌ی ۳ این ویژگی را دارد که چیزی را به چیز دیگری نسبت داده است.

- ۵۸- کدام یک درباره‌ی قضیه‌ی حملی نادریست است؟  
(۱) در آن به ثبوت یا نفی چیزی برای چیزی حکم می‌شود.  
(۲) «هر و هیچ» سور کلی و «بعضی» سور جزئی نامیده می‌شوند.  
(۳) اگر موضوع قضیه‌ای جزئی و رابطه‌ی آن ایجابی باشد، آن را موجهه‌ی جزئی می‌نامند.  
(۴) «سور» بیانگر کمیت قضیه و «است و نیست» بیانگر کیفیت آن است.

### « پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اگر موضوع قضیه‌ای جزئی باشد، آن قضیه، شخصیه است. اگر موضوع قضیه‌ای کلی باشد، آن قضیه، محصوره است و اگر سور قضیه‌ی محصوره، جزئی و نسبت آن موجهه باشد، آن قضیه، موجهه جزئی است.

۵۹- کدام یک از جملات، می‌تواند در منطق مورد توجه قرار گیرد؟

- (۱) تا رنج تحمل نکنی، گنج نبینی  
(۲) قطع این مرحله بی‌همرهی خضر مکن  
(۳) به موج آویز و از ساحل بپرهیز  
(۴) ای بی‌نشان محض، نشان از که جویمت

### « پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. گزینه‌های ۲ و ۳ و ۴ هیچ‌کدام جمله‌ی خبری و قضیه محسوب نمی‌شوند. تنها جملات خبری که قابلیت صادق و کاذب بودن را دارند، در منطق بررسی می‌شوند. لازم به ذکر است که گزینه ۱ یک قضیه شرطی می‌باشد.

۶۰- کدام قضیه شخصی است؟

- (۱) در هر چیزی عبرتی وجود دارد.  
(۲) انسان عاقل به عاقبت کارش می‌اندیشد.  
(۳) ارتش نازی در روسیه از پای درآمد.  
(۴) فرزند آدم پیر می‌شود و حرص او جوان می‌گردد.

### « پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در عبارت ارتش نازی در روسیه از پای درآمد، «از پای درآمدن» را به یک مجموعه، که عبارت از «ارتش نازی» است، نسبت دادیم. یک مجموعه، یک مفهوم جزئی (خاص) است؛ پس قضیه شخصی است.